

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1

DOM
2013-08-20
meddelad i
Hudiksvall

Mål nr B 1071-13

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Åklagare

Kammaråklagare Elly-Anne Öholm
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Gävle

Målsägande

Sekretess Målsägande A, se bilaga 1

Målsägandebiträde:

Advokat Per Gisslén
Advokatfirman Sylwan och Fenger-Krog AB
Box 1043
791 10 Falun

Tiltalad

Nils-Ove Karl Jansson, 641228-7192
Frihetsberövande: Häktad
c/o Magnus Sedell
Kalvstigen 16
820 40 Järvsö

Offentlig försvarare:

Advokat Per Wiesel
Advokatfirman Abersten HB
Box 1031
824 11 Hudiksvall

DOMSLUT

Begångna brott

1. Människorov
2. Grov våldtäkt

Lagrum

- 4 kap 1 § 1 st brottsbalken
- 6 kap 1 § 1 st och 4 st brottsbalken

Påföljd m.m.

Fängelse 8 år 6 månader

Postadress

Box 1073
824 12 Hudiksvall

Besöksadress

Lagmansgatan 1

Telefon

0650-37450

Telefax

0650-31094

E-post: hudiksvalls.tingsratt@dom.se

hudiksvallstingsratt.domstol.se

Expeditionstid

måndag - fredag

08:00-16:00

Andra lagrum som åberopas

1. 29 kap 1 § 2 st brottsbalken
2. 29 kap 3 § 1 st 2 p brottsbalken
3. 29 kap 4 § brottsbalken
4. 34 kap 1 § 1 st 2 p brottsbalken

Skadestånd

Nils-Ove Jansson ska utge skadestånd till sekretess målsägande A med 300 000 kr och ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 1 juni 2013 till dess betalning sker.

Förverkande och beslag

I beslag tagen egendom förklaras förverkad. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten Gävleborgs län; beslagsliggare 2013-2102-BG1522, p 1, 3-18 och beslagsliggare 2013-2102-BG1551 p 2).

Häktning m.m.

Nils-Ove Jansson ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Sekretess

1. Tingsrätten förordnar med stöd av 35 kap 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) att sekretess ska bestå för målsägandens identitet såsom framgår av digitala upptagningar av förhör och bilaga 1 till domen. Sekretess ska vidare bestå för de uppgifter i övrigt som förekommer i handlingar i målet och som förebringats vid förhandlingen inom stängda dörrar och som kan röja målsägandens identitet.
2. Sekretessen enligt 35 kap 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifterna i rättspsykiatriska utlåtandet (aktbil 39, med undantag för sida 1) som har lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Per Wiesel tillerkänns ersättning av allmänna medel med 62 404 kr. Av beloppet avser 35 708 kr arbete, 12 277 kr tidspillan, 1 938 kr utlägg och 12 481 kr mervärdesskatt.
 2. Per Gisslén tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som målsägandebiträde med 48 010 kr. Av beloppet avser 28 566 kr arbete, 7 980 kr tidspillan, 1 862 kr utlägg och 9 602 kr mervärdesskatt.
 3. Kostnaden för försvaret och målsägandebiträdet ska stanna på staten.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat enligt följande.

Jansson har den 1 juni 2013 i en lägenhet i Arbrå bemäktigat sig målsäganden med uppsåt att skada henne till liv och hälsa och hållit henne inspärrad i lägenheten. Bemäktigandet har skett genom att Jansson tagit tag i målsägandens arm, hotat henne med en burk som han uppgett innehålla tårgasspray, lagt henne på golvet och satt sig på henne, bundit hennes armar och ben, lagt henne på en säng, tagit av henne kläderna, satt fast hennes händer i handfängsel som varit fästade i en stång bakom hennes rygg, tejpat för hennes mun och ögon och bundit två sjalar över hennes mun samt genom att han gjort uttalanden om att han skulle råna henne, skära halsen av henne om hon rörde sig, sticka henne med en skruvmejsel om hon skulle skrika och att han skulle slå henne med en metallstång om hon skulle göra motstånd eller skrika. Uppsåtet att skada henne till liv och hälsa har bestått i att Jansson haft för avsikt att förgripa sig sexuellt på målsäganden.

Vidare har Jansson vid samma tillfälle och plats med våld och hot om brottslig gärning tvingat målsäganden till samlag och oralt samlag samt till att företa och tåla annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är jämförlig med samlag.

De sexuella handlingarna har bestått i att Jansson fört in ett föremål i målsägandens slida och att han förmått henne att onanera åt honom.

Våldet har bestått i att Jansson bundit målsäganden, lagt henne i en säng, tagit av henne kläderna, bränt henne med en glödlampa på ena armen då hon försökt ta sig loss, satt fast hennes händer i handfängsel som varit fästade i en stång bakom hennes rygg och att han slagit henne i ansiktet samt betvingat hennes rörelsefrihet genom att sitta på hennes överkropp.

Hoten har bestått i att Jansson hållit i en burk som han uppgett innehålla tårgasspray, att han uttalat att han skulle skära halsen av henne om hon rörde sig och att han skulle skada henne med en skruvmejsel om hon skulle skrika samt att han skulle slå henne med en metallstång om hon skulle göra motstånd eller skrika.

Med hänsyn till att våldet och hoten varit av särskilt allvarligt slag samt att Jansson genom tillvägagångssättet visat särskild hänsynslöshet och råhet är brottet att bedöma som grovt.

Lagrums

4 kap. 1 § 1 st. och 6 kap 1 § 1 st. och 4 st. brottsbalken.

Åklagaren har vidare framställt de särskilda yrkanden och lagt fram den bevisning som framgår av bilaga 2. Slutligen har åklagaren också åberopat kompletterande bevisning bestående i utlåtanden från SKL.

Målsäganden, som i fortsättningen kommer att benämnas "A", har begärt skadestånd i enlighet med bilaga 3.

Frihetsberövande

Nils-Ove Jansson har såsom anhållen och häktad varit berövad friheten sedan 2013-06-03.

Nils-Ove Janssons inställning

Han har förnekat brott och motsatt sig att betala skadestånd. Han har inte godtagit något skadeståndsbelopp som skäligt.

När det gäller de särskilda yrkandena har Nils-Ove Jansson motsatt sig yrkandet om förverkande av mobiltelefonen men i övrigt medgivit dem.

UTREDNINGEN

Åklagaren har gått igenom den skriftliga bevisningen och spelat upp ljud- och filmfiler. A och Nils-Ove Jansson har förhörts. Vittnesförhör har hållits med Malin Brangmo och Therese Enberg.

A har sammanfattningsvis berättat följande.

Hon studerar vid högskolan i Gävle och sökte efter en ny lägenhet. Hon la därför ut en annons på Blocket. Efter några dagar svarade Nils-Ove och när hon ringde honom för att fråga om lägenheten fanns kvar svarade han ja. Lägenheten skulle

ligga på N Centralgatan i Gävle. Hon frågade om hon kunde få titta på lägenheten och han sa att han jobbade, så de bestämde att hon skulle åka till Arbrå där han skulle möta henne. Hon tog 10.10-tåget från Gävle och kom till Arbrå kl 11.22. Hon trodde att Nils-Ove skulle ha med sig kontraktet och lägenhetsnycklarna men när han så småningom mötte henne vid tågstationen hade han inte detta med sig. De gick till hans lägenhet och där började han skriva hyreskontraktet; det skrevs två kontrakt. Hon såg att han skrev Ruddammsgatan som adress för den lägenhet hon trodde hon skulle få hyra, men sa inget om detta, och sedan gav han henne en enda nyckel. Hon kände att något inte stämde. De pratade lite och sedan sa hon att hon skulle ta 12.40-tåget till Gävle. Nils-Ove sa då att det tåget var inställt. Hon frågade om det fanns något café eller bibliotek där hon skulle kunna sitta och plugga, i anledning av en nära förestående tentamen, tills nästa tåg gick och då sa Nils-Ove att biblioteket var stängt men att hon kunde sitta kvar i hans lägenhet och plugga, och det gjorde hon. Nils-Ove visade henne en burk med pepparspray och frågade om hon ville ha en sådan. Hon sa nej. Efter att hon hade varit i lägenheten sammanlagt ca 30 minuter bad hon att få låna toaletten. När hon var därinne hörde hon att Nils-Ove låste ytterdörren och då förstod hon att något var fel. När hon var klar på toaletten gick hon till vardagsrummet för att plocka ihop sina saker och lämna lägenheten.

Nils-Ove tog tag i hennes arm jättehårt och sa hotfullt ”nu kommer du hit” och han hade pepparsprayen i handen. Hon blev rädd för sprayen eftersom hon inte ville bli blind eller få andningssvårigheter. Han slängde ner henne på golvet, satte sig över henne, band hennes händer och fötter samt sa att han skulle råna henne. Hon blev livrädd när han band henne men försökte samla sig och hålla sig lugn. Nils-Ove förde sedan in henne i sovrummet och la henne på mage i sängen. Han hotade att skära halsen av henne om hon skulle skrika och sa att han hade gjort sådant tidigare. När han sa så blev hon ännu räddare. Nils-Ove knöt upp repen runt händerna och tog sedan av henne kavajen. Hon försökte göra motstånd och då brände han henne med en lampa, vilket gjorde ont, och sa att hon inte skulle göra motstånd. Han

hotade också att slå henne med en metallstång om hon rörde sig. Nils-Ove fortsatte att klä av henne och sa att hon skulle vara tyst annars skulle han sticka henne med en skruvmejsel. Han hämtade hemgjorda handklovar som bestod av ett svart rör med skumgummi runt och slangklämmor i ändarna. Han satte hennes händer bakom ryggen i slangklämmorna och skruvade åt dem med skruvmejseln. Hon kunde inte göra något och greps av panik. Sedan fortsatte han att klä av henne byxor och trosor. Nils-Ove hämtade en sjal som han knöt fast över hennes mun. Han slog henne i ansiktet och hämtade ytterligare en sjal som han band för munnen samt tejp som han tejpade för hennes ögon. Hon hörde att han gick igenom hennes plånbok och han sa att hon hade för lite pengar. Sedan hörde hon hur han tog av sig tröjan och lämnade rummet. Nils-Ove kom tillbaka till sovrummet och körde upp något i hennes slida. Det gjorde väldigt ont och han körde föremålet fram och tillbaka i kanske fem minuter.

Sedan våldtog han henne första gången. Han tog sedan bort tejpens och frågade om han kunde lita på att hon inte skulle skrika om han tog bort sjalarna från munnen. Han tog bort sjalarna och ville att hon skulle suga av honom men det ville hon inte. Nils-Ove satte sig gränsle över henne och körde in sin snopp i hennes mun. Han tog tag i hennes huvud och körde snoppen fram och tillbaka. När hon använder ordet "våldta" menar hon att han förde in sin snopp i hennes slida och/eller i munnen.

Nils-Ove ville att de skulle spela in filmklipp där det skulle framstå som att det var hon som ville ha sex. Nils-Ove ville ha "bevis" för att hon frivilligt ville ha sex. Han gjorde en inspelning samtidigt som han våldtog henne igen. När det längre filmklippet spelades in låg hon bunden. Han sa till henne vad hon skulle säga på inspelningen och att hon skulle stöna så det lät trovärdigt. Nils-Ove ville sedan lyssna på inspelningen för att höra om hon lät trovärdig och under tiden som de lyssnade på inspelningen våldtog han henne återigen.

Efter ett tag fick hon slå på sin mobiltelefon och det ”trillade” in ett antal missade samtal och SMS. Han sa åt henne att svara på ett SMS och sa vad hon skulle skriva i svaret. Hon behövde gå på toaletten och Nils-Ove följde med henne och höll i henne hela tiden. När de kom tillbaka till sovrummet ville han att hon skulle runka honom. Slangklämmorna hade låst sig så han fick knipsa av dem med en tång. Hon tillfredsställde honom. Nils-Ove våldtog henne gång på gång och spelade in ytterligare filmklipp samt fotograferade henne; han ville att hon skulle le mot kameran. Nils-Ove lovade att hon skulle få ta nästa tåg och nästa tåg; för att hon skulle få åka skulle det ”gå” för honom igen. Han hämtade en massageapparat som han använde samtidigt som hon runkade honom, men det gick inte för Nils-Ove. Han filmade också när hon runkade honom.

Under hela tiden som allt det hon beskrivit pågick kändes det som att hon inte skulle komma därifrån. Hennes strategi var att få Nils-Ove att lita på henne och hon ville få det avklarat. Om det blev så att det inte fanns några spår efter henne ville hon visa att hon hade varit i Nils-Oves lägenhet. Därför la hon en tejpbit med en hårtuss under madrassen samt tog sekret från sig själv som hon drog mot rullgardinen. Detta gjorde hon för att det skulle finnas spår efter henne.

Vid 18.30-tiden fick hon dock klä på sig. Nils-Ove sa att han hade vänner som skulle hålla koll på henne och att han skulle följa med på tåget. Hon packade sina saker och gick före Nils-Ove till stationen. På tåget satte han sig bredvid henne och sa att om hon inte gick till polisen skulle han ta bort film- och ljudinspelningarna om en månad. Nils-Ove klev av i Bollnäs. När hon kom till Gävle vek sig hennes ben. Hon gick hem där tre av hennes vänner väntade eftersom hon hade skickat ett SMS från tåget att hon ville att de skulle möta henne där. Hon berättade direkt för vännerna vad som hade hänt och vid 22.00-23.00-tiden gjorde hon polisanmälan.

Hon har tappat tilliten till människor, har svårt att sova och vågar inte gå ensam ute. Hon är trött och orkar inget. Varje vecka går hon till en kurator men äter inga

mediciner. I september ska hon göra ytterligare en undersökning för att kontrollera eventuell HIV-smitta. Hennes studier har drabbats och hon tenderade aldrig.

Nils-Ove Jansson har sammanfattningsvis berättat enligt följande.

En kompis till en kompis hade en lägenhet i Gävle som han skulle hjälpa till att hyra ut. Han har inte kunnat ta fram namnet på lägenhetsinnehavaren eftersom han är häktad. När han mötte A på tågstationen berättade han att lägenheten i Gävle inte längre fanns kvar och då blev hon sur. Han skulle flytta till Rimbo så han sa att hon kunde hyra hans lägenhet i Arbrå istället för den i Gävle, och då ville hon titta på lägenheten. I lägenheten skrev han kontrakt. Han är inte van att skriva sådana och därför ”tränade” han på två kontrakt. Han tog även fram ett tredje kontrakt men då skulle inte han ha någon kopia. Han ville spela in för att ha en kopia av vad de skrivit i hyreskontraktet.

A började dra i hans arm – hon ville ha sex - men han blev irriterad; han ville skriva kontrakt. Han har hänvisat till vad som framgår av de inspelade ljud- och filmfilerna. Han gick till slut med på att ha sex med A. Han vet inte vems idé det var att använda en korv. Han trädde på en kondom som gick sönder och då trädde A själv på en ny kondom. Han körde in falukorven i A:s vagina, men det såg ut som att det gjorde ont så han slutade. Han höll inte på så länge med korven. Sedan hade de samlag; hon låg på rygg och han ovanpå. Han tror att han själv använde kondom i början men inte på slutet. Sedan sög A honom tills det gick för honom. Det första samlaget kom att spelas in av misstag eftersom han glömde att inspelningen i mobiltelefonen var påslagen. Hans penis slaknade och A försökte hjälpa honom att ”få upp den”. Han frågade om han fick filma och fota A och det gick hon med på. Han har inte använt någon massageapparat och inte heller bränt A med någon lampa. Han har inte slagit henne, hotat henne eller bundit henne. Det var A som hade med sig pepparsprayen. Den beslagtagna metallstången hör till en domkraft och repen under sängen finns där sedan han blev bunden av en annan tjej som han

hade träffat tidigare. All sex har varit frivillig från A:s sida. Det stämmer att hon kom till Arbrå kl. 11.22. De åkte tillsammans med tåget från Arbrå kl 18.40; han skulle till Borås. Under den tid A var i hans lägenhet hade de sex en till två timmar. Den övriga tiden pluggade hon och han städade och rökte.

Malin Brangmo har berättat att hon känt A sedan oktober 2012. Hon känner henne väl och de umgås varje dag i skolan. Den 1 juni 2013 hade hon rent allmänt SMS-kontakt med A på morgonen och visste att hon skulle hämta nycklar till en lägenhet som hon skulle hyra; hon trodde att A skulle åka till Bollnäs. Vid lunchtiden fick hon ett SMS från A som hon tyckte var konstigt; det var felstavat och det fanns ingen "smiley" så hon trodde att A var sur på henne. Senare fick hon ett SMS från A om att hon skulle gå till A:s lägenhet i Gävle och vänta på henne där. När A kom satte hon sig på golvet och grät samt sa två gånger "han våldtog mig". Hon tvekade inte en sekund att A talade sanning och A visade också ett brännmärke på armen.

Therese Enberg har berättat att hon varit bästa vän med A i många år. Den 1 juni 2013 försökte hon komma i kontakt med A via SMS och genom att ringa under eftermiddagen. Trots ett flertal försök lyckades hon inte nå A. Kl.18.55 fick hon ett SMS från A som sa att A skulle höra av sig senare. Hon frågade vad det var och fick till svar att A skulle berätta dagen efter. Hon skickade då ett SMS till A och frågade om A ville att hon skulle åka till Gävle. Som svar på det fick hon ett SMS där det stod "åk!". Hon satte sig i bilen och körde till Gävle dit hon kom fram strax efter kl 21.00. Hon mötte först vittnet Malin Brangmo som sa att det var bäst att hon pratade med A om vad som hade hänt. När A fick se henne bröt hon ihop totalt och var jätteledsen. A sa "han tog mig" eller något liknande. Hon visste sedan tidigare att A skulle åka för att hämta en nyckel och som hon uppfattade det sa A att den här personen hade hotat henne med en skruvmejsel för att hon skulle följa med upp i hans lägenhet. A nämnde att hon hade hamnat på golvet, att hon hade blivit bunden och tejpad, att hon fått något inkört i sig och att han hade bränt henne med en

lampa. Hon såg ett brännmärke på A. Hon följde med A till sjukhuset. A skulle aldrig ha bett henne köra till Gävle om det inte hade hänt något allvarligt.

DOMSKÄL

Skuld

A:s berättelse har varit logisk, detaljerad och tydlig. Den innehåller inga tendenser till överdrifter eller några tecken på att innehålla missuppfattningar eller medvetna oriktigheter. A har gjort ett mycket trovärdigt intryck.

Nils-Ove Janssons berättelse å andra sidan har varit ganska torftig och i vissa delar svårförståelig. Han har vidare omotiverat uppehållit sig vid perifera detaljer. Nils-Ove Janssons sätt att uttrycka sig torde dock till viss del ha sin förklaring i den psykiska störning han konstaterats lida av (se mer nedan under påföljd). Det går därför inte att dra några långtgående slutsatser endast utifrån den svaga kvalitén på hans berättelse. Trots detta går det dock att med fog ifrågasätta trovärdigheten avseende flera centrala delar av Nils-Ove Janssons uppgifter. Exempelvis framstår det som högst osannolikt att A – baserat på vad som framkommit om hennes person – frivilligt skulle förmå en tidigare helt okänd, nästan 30 år äldre, man att ha sex med henne på det sätt som han gjort gällande. Vidare anser tingsrätten att även om bostadssituationen för studenter torde vara besvärlig är det långsökt att – som Nils-Ove Jansson hävdar – tro att A som ersättning för en bostad i Gävle skulle vara intresserad av att hyra hans lägenhet i Arbrå. Nils-Ove Janssons uppgifter om att det fanns en lägenhet i Gävle som han skulle hjälpa till att hyra ut har tydliga drag av efterhandskonstruktion och tingsrätten anser att det får anses vara klarlagt att syftet med att svara på A:s annons torde ha varit att locka henne att resa till honom.

Till detta kommer att A:s uppgifter får mycket starkt stöd av den medicinska och tekniska bevisningen. Nämnas kan bl.a. att både den medicinska bevisningen och vittnesbevisningen styrker att A hade ett brännmärke, vilket i sin tur stödjer hennes berättelse om att hon blev bränd med en lampa. Den tekniska undersökningen visar

att en tejp-bit med ljusa längre hårstrån hittades under madrassen, helt i överensstämmelse med hennes uppgift. Vidare har en massageapparat hittats i nära anslutning till Nils-Ove Janssons säng, vilket även det är i enlighet med A:s berättelse. De uppgifter som Malin Brangmo och Therese Enberg har lämnat utgör särskilt starkt stöd för såväl A:s trovärdighet som hennes tillförlitlighet. Tingsrätten anser att då A:s uppgifter i så stor utsträckning får stöd av annan bevisning är det dessa som ska ligga till grund för bedömningen.

Det är sålunda utrett att Nils-Ove Jansson har handlat på det sätt som anges i gärningsbeskrivningen; dock har både A och Nils-Ove Jansson talat om pepparspray, inte tårgasspray, men den detaljen har ingen avgörande betydelse för bedömningen.

När det gäller hur gärningarna ska rubriceras gör tingsrätten följande bedömning.

4 kap 1 § brottsbalken stadgar att den som bemäktigar sig och bortför eller spärrar in ett barn eller någon annan med uppsåt att skada honom eller henne till liv eller hälsa eller att tvinga honom eller henne till tjänst eller att öva utpressning, döms för människorov till fängelse på viss tid, lägst fyra och högst arton år, eller på livstid. Är brottet mindre grovt, döms till fängelse i högst sex år.

Bemäktigande kan beskrivas som att gärningsmannen skaffar sig en bestående maktposition över offret och i regel krävs ett visst tvång. Rent objektivt råder ingen tvekan om att Nils-Ove Jansson bemäktigat sig och spärrat in A på det sätt som krävs enligt denna bestämmelse. För att fråga ska vara om människorov ska vidare gärningsmannen ha visst uppsåt. Det finns inget krav på direkt uppsåt utan det är tillräckligt att gärningsmannen handlat med den insikt eller vilja som är kännetecknande för t.ex. likgiltighetsuppsåt.

I målet har åklagaren påstått att Nils-Ove Jansson haft för avsikt att förgripa sig sexuellt på målsäganden. Som tingsrätten uttalat ovan framstår Nils-Ove Janssons uppgifter om att han hade i uppdrag att hjälpa till med att hyra ut en lägenhet i Gävle som en efterhandskonstruktion. Syftet med att svara på A:s annons kan inte ha varit annat än att förmå henne att resa till honom i Arbrå. Det är för långsökt att tro att Nils-Ove Jansson handlat på det sätt som är utrett i syfte att råna A, även om hon berättat att han inledningsvis sa så. Snarare talar utredningen med styrka för att Nils-Ove Janssons avsikt har varit att locka A till sin lägenhet i Arbrå under falska förespeglningar för att där förgripa sig sexuellt på henne. Stöd för den uppfattningen finns i A:s berättelse som visar att Nils-Ove Jansson började klä av henne innan han undersökte hennes plånbok. Att spärra in en kvinna i syfte att begå sexuella övergrepp mot henne innefattar uppenbar risk för skada till liv eller hälsa. A har dessutom de facto blivit skadad. Tingsrätten anser att det är klarlagt att Nils-Ove Jansson handlat med direkt uppsåt och att detta handlande är sådant att förutsättningarna för att han ska dömas för människorov är uppfyllda (Jfr RH 1983:104). Brottet kan inte anses vara mindre grovt.

Det är också styrkt att Nils-Ove Jansson begått våldtäkt på A som på de av åklagaren anförda skälen ska rubriceras som grovt brott. Tingsrätten vill dock påpeka att det faktum att Nils-Ove Jansson förmått A att onanera åt honom inte kan anses vara en handling som är jämförbar med samlag, såsom åklagaren har hävdat (se t.ex. NJA 2008 s 482 II och Zeteo, en kommentar på nätet till 6 kap brottsbalken sid 6). Den gärningen är istället att rubricera som sexuellt tvång, vilket brott konsumeras av grov våldtäkt.

Påföljd

Nils-Ove Jansson dömdes 2005-11-30 för människorov och grov våldtäkt till fängelse sex år. Verkställigheten påbörjades 2005-12-29 och han frigavs villkorligt 2009-07-03 med en återstående strafftid om 2 år. Prövotiden utgick 2011-07-03. Han har senast dömts för olovlig körning och grovt rattfylleri 2012-09-13. Påföljden

bestämdes till villkorlig dom och samhällstjänst 50 timmar med ett alternativt straff om fängelse en månad. Nils-Ove Jansson har uppgivit att han slutfört samhällstjänsten.

En rättspsykiatrisk utredning har utförts. Bedömningen i denna är att Nils-Ove Jansson begått de åtalade gärningarna under påverkan av en psykisk störning som dock inte är allvarlig, att han inte lider av en allvarlig psykisk störning och att det inte finns medicinska förutsättningar att överlämna honom till rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap 3 § brottbalken.

Tingsrätten delar denna bedömning.

Straffvärdet för det människorov Nils-Ove Jansson ska dömas för är fängelse fyra år. Straffvärdet för den grova våldtäkten överstiger straffminimum. I denna bedömning tar tingsrätten särskild hänsyn till att gärningarna varit brutala, innehållit sadistiska inslag samt i mycket stor utsträckning varit förnedrande för A. Det sammanlagda straffvärdet för gärningarna enligt tidigare praxis bedömer tingsrätten till c:a sju års fängelse.

Enligt 29 kap 1 § brottbalken ska straff, med beaktande av intresset av en enhetlig rättstillämpning, bestämmas inom ramen för den tillämpliga straffskalan efter brottets eller den samlade brottslighetens straffvärde. Vid bedömningen av straffvärdet ska beaktas den skada, kränkning eller fara som gärningen inneburit, vad den tilltalade insett eller borde ha insett om detta samt de avsikter eller motiv som han eller hon haft. Det ska särskilt beaktas om gärningen inneburit ett allvarligt angrepp på någons liv eller hälsa eller trygghet till person.

Den bestämmelse som anges i paragrafens sista mening trädde i kraft den 1 juli 2010 och ska enligt förarbetena medföra en höjning av straffvärdet i förhållande till tidigare praxis.

Enligt 29 kap 4 § brottsbalken ska rätten vid straffmätningen, utöver brottets straffvärde, i skärpande riktning ta hänsyn till om den tilltalade tidigare gjort sig skyldig till brott, om inte förhållandet beaktas genom påföljdsvalet eller i tillräcklig utsträckning genom förverkande av villkorligt medgiven frihet. Vid denna bedömning ska särskilt beaktas vilken omfattning den tidigare brottsligheten haft, vilken tid som förflutit mellan brotten samt om den tidigare och den nya brottsligheten är likartade eller brottsligheten i båda fallen är särskilt allvarlig.

Nils-Ove Jansson har återfallit i likartad brottslighet. Han har varit på fri fot i c:a fyra år efter domen 2005, vilket kombinerat med vad som uttalats i praxis om betydelsen av vilken tid som förflutit mellan brotten, gör att återfallet bör beaktas endast till viss del.

Enligt 29 kap 3 § brottsbalken ska som förmildrande omständigheter vid bedömningen av straffvärdet, vid sidan av vad som är föreskrivet för vissa fall, särskilt beaktas bl.a. om den tilltalade till följd av en allvarlig psykisk störning haft nedsatt förmåga att inse gärningens innebörd eller att anpassa sitt handlande efter en sådan insikt eller annars till följd av en psykisk störning, sinnesrörelse eller av någon annan orsak haft nedsatt förmåga att kontrollera sitt handlande.

Av det rättspsykiatriska utlåtandet framgår att något direkt orsakssamband mellan Nils-Ove Janssons störning och gärning inte bedöms föreligga. Dock har undersökande läkare angivit att Nils-Ove Janssons allmänintellektuella förmåga bedöms ligga betydligt under genomsnittet, med specifika svårigheter i förmågan att leva sig in i och förstå andra personers upplevelser och föreställningar. Det framhålls vidare att detta medför en genomgripande funktionsnedsättning. Slutligen har undersökande läkare bedömt att vad gäller de gärningar Nils-Ove Jansson är åtalad för kan inte beläggas några inslag av tvångsmässighet, men däremot kan ett sexualsadistiskt tändningsmönster hos honom inte uteslutas. I psykologutredningen anges också bl.a. att Nils-Ove Jansson uppfyller kriterierna för en Marginell mental retardation enligt DSM-IV, att han framstår som känslomässigt omogen och att han

uppvisar vissa drag som är vanliga vid autistisk problematik; såsom en bristande förmåga till kommunikation och inlevelse i andra människors tanke- och känsloliv.

Med hänsyn till vad som sålunda framkommit vid den rättspsykiatriska undersökningen och vad som i övrigt är upplyst om Nils-Ove Janssons person anser tingsrätten att finns utrymme att i viss mån beakta hans psykiska störning vid straffmätningen; dock inte i någon större utsträckning.

Det sammanlagda straffvärdet är enligt tingsrättens bedömning fängelse åtta år och sex månader. Någon annan påföljd än fängelse kan inte komma i fråga. Tingsrätten delar de synpunkter som framgår i Borgeke, Att bestämma påföljd för brott, 2 uppl s 501 ff och finner inte skäl att undanröja den tidigare ådömda villkorliga domen. Nils-Ove Jansson ska alltså dömas till fängelse särskilt enligt 34 kap 1 § 1 st. 2 p brottsbalken.

Skadestånd

De yrkade beloppen för kränkning är enligt tingsrättens uppfattning skäligen. När det gäller begärd ersättning för sveda och värk kan konstateras att någon egentlig bevisning inte har lagts fram i den delen. Emellertid anses att en schablon kan användas i fall där allvarliga sexualbrott har begåtts. I praxis har 50 000 kr godtagits som ersättning för sveda och värk i sådana situationer. Tingsrätten anser att omständigheterna i detta mål helt klart är sådana att schablonen kan tillämpas. A:s skadeståndstalan ska alltså bifallas fullt ut.

Häktning

För människorov och grov våldtäkt är inte föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år. Det är inte uppenbart att skäl till häktning saknas. Dessutom finns risk att Nils-Ove Jansson på fri fot fortsätter sin brottsliga verksamhet.

På grund härav ska han stanna kvar i häkte till dess domen vinner laga kraft mot honom i ansvarsdelen.

Förverkande

Det finns lagliga skäl att bifalla de särskilda yrkandena i sin helhet.

Ersättningsfrågor

Advokat Wiesel har begärt ersättning med dubbel taxa för visst arbete som utförts under helg. Tingsrätten ifrågasätter inte denna uppgift eller att det varit nödvändigt att utföra arbetet under helgtid. Emellertid förutsätter ersättning med dubbel taxa i normalfallet även att en häktningförhandling hållits under en helg; vilket enligt tingsrättens mening i och för sig är en ologisk reglering. Nils-Ove Jansson häktades på en vardag.

Timersättningen får dessutom avvika från timkostnadsnormen, om den skicklighet och den omsorg som uppdraget utförts med eller andra omständigheter av betydelse ger anledning till det. De omständigheter som advokat Wiesel angivit är inte sådana att undantagsbestämmelsen om avvikelse från timkostnadsnormen kan tillämpas.

Tingsrätten har ingen invändning mot antalet arbetade timmar eller kostnadsräkningen i övrigt. Ersättningen till advokat Wiesel ska alltså bestämmas enligt den ingivna räkningen, dock med tillämpning av den normala timkostnadsnormen.

ANVISNINGAR FÖR ÖVERKLAGANDE, Dv 400

Den som vill överklaga domen ska göra det skriftligen. Skrivelsen ska ha kommit in till tingsrätten senast den 10 september 2013. Överklagandet prövas av Hovrätten för Nedre Norrland.

Åklagarkammaren i Gävle
Kammaråklagare Elly-Anne Öholm

Ansökan om stämning

2013-06-20

Sida 2(3)
Handling 131
Ärende AM-84296-13
Handläggare 506A-5

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1

INKOM: 2013-08-20
MÅLNR: B 1071-13
AKTBIL:

Vidare har Jansson vid samma tillfälle och plats med våld och hot om brottslig gärning tvingat målsäganden till samlag och oralt samlag samt till att företa och tåla annan sexuell handling som med hänsyn till kränkningens art och omständigheterna i övrigt är jämförlig med samlag.

De sexuella handlingarna har bestått i att Jansson fört in ett föremål i målsägandens slida och att han förmått henne att onanera åt honom.

Våldet har bestått i att Jansson bundit målsäganden, lagt henne i en säng, tagit av henne kläderna, bränt henne med en glödlampa på ena armen då hon försökt ta sig loss, satt fast hennes händer i handfängsel som varit fästade i en stång bakom hennes rygg och att han slagit henne i ansiktet samt betvingat hennes rörelsefrihet genom att sitta på hennes överkropp.

Hoten har bestått i att Jansson hållit i en burk som han uppgett innehålla tårgasspray, att han uttalat att han skulle skära halsen av henne om hon rörde sig och att han skulle skada henne med en skruvmejsel om hon skulle skrika samt att han skulle slå henne med en metallstång om hon skulle göra motstånd eller skrika.

Med hänsyn till att våldet och hoten varit av särskilt allvarligt slag samt att Jansson genom tillvägagångssättet visat särskild hänsynslöshet och råhet är brottet att bedöma som grovt.

Je dom.

Lagrum

4 kap 1 § 1 st och 6 kap 1 § 1 st och 4 st brottsbalken

Särskilda yrkanden

Förverkande enligt 36 kap 2§ och 3 § 1 p brottsbalken av egendom upptagen i beslag nr 2013-2102-BG1522 p 1, 3-18 och av mobiltelefon, beslag nr 2013-2102-BG1551 p 2.

BevisningMuntlig bevisning

- Förhör med tilltalade
- Förhör med målsäganden till styrkande av angivet händelseförlopp
- Vittnesförhör med Malin Brangmo angående hennes kontakter med målsäganden under dagen och vad hon erfarit av gärningarna samt angående målsägandens uppträdande efter händelsen
- Vittnesförhör med Therese Enberg angående hennes kontakter med målsäganden under dagen och vad hon erfarit av gärningarna samt angående målsägandens uppträdande efter händelsen

Skriftlig bevisning

- Annons på Blocket, sidan 118 i förundersökningsprotokollet
- Mail från Jansson till målsäganden, sidan 119 i förundersökningsprotokollet
- Hyreskontrakt, sidan 136-139 i förundersökningsprotokollet
- Journalanteckning, sidan 106-108 i förundersökningsprotokollet
- Rättsintyg, sidan 109-113 i förundersökningsprotokollet
- Fotografier, sidan 116-117 i förundersökningsprotokollet
- Beslagsprotokoll, sidan 56, 59-62 i förundersökningsprotokollet
- Skiss upprättad av målsäganden, sidan 140 i förundersökningsprotokollet
- Sms till och från målsägandens telefon, sidan 126- 133 i förundersökningsprotokollet
- Undersökningsprotokoll avseende mobiltelefon, sidan 87-96 i förundersökningsprotokollet
- Protokoll över undersökning av minneskort, sidan 104-105 i förundersökningsprotokollet
- Uppspelning av ljud- och filmfiler upptaget på CD (omkring 40 min). CD medtas till huvudförhandlingen. PM med sammanfattande återgivning av innehåll, sidan 97-102 i förundersökningsprotokollet

Handläggning

Beräknad tidsåtgång för förhandlingen: heldag

Hänvisning till handlingar önskas avseende CD med ljud- och filmfiler.

SYLWAN & FENGER-KROG

Ärende nr: 13.11.460

Ludvika den 26 juni 2013

Hudiksvalls tingsrätt
Box 1073
824 12 Hudiksvall

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT
R1

INKOM: 2013-06-27
MÅLNR: B 1071-13
AKTBIL: 29

HUDIKSVALLS TINGSRÄTT	
Ink.	2013 -06- 27
Akt
Aktbil

Mål nr B 1071-13

Åklagarkammaren i Gävle ./ Nils-Ove Jansson

Jag får härmed i egenskap av målsägandebiträde i ovan nämnda mål anföra följande.

Målsäganden biträder inte åtalet.

Följande skadeståndsanspråk får framställas i målet.

Yrkande

Målsäganden yrkar att tingsrätten skall förplikta Nils-Ove Jansson att till henne betala skadestånd med sammanlagt 300 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 1 juni 2013 till dess betalning sker. Av det yrkade beloppet avser 250 000 kr ersättning för kränkning (200 000 kr hänförs till den grova våldtäkten och 50 000 kr till människorovet) och 50 000 kr ersättning för sveda och värk inklusive psykiskt lidande.

Grund

Skadeståndet yrkas i anslutning till de åtalade gärningarna, som har inneburit mycket allvarliga kränkningar av målsägandens personliga integritet. Övergreppen har också inneburit att fysisk smärta uppkommit.

Bevisning

När det gäller bevisning åberopas samma skriftliga och muntliga bevisning som åklagaren åberopat. Med bevisen skall styrkas att det enskilda anspråket är skäligt.

Ludvika som ovan

Per Gisslén

Advokatfirman
Sylwan och Fenger-Krog AB
Org.nr: 556340-1602
Säte: Falun
Bankgiro: 336-4742
Plusgiro: 291300-2
E-post: info@sylwan.se
www.sylwan.se

Kontor Falun
Box 1043
Trotzgatan 22-24
791 10 Falun
Telefon: 023-70 58 00
Fax: 023-643 65

Kontor Ludvika
Box 304
Tingshusgatan 5
771 26 Ludvika
Telefon: 0240-46 58 40
Fax: 0240-848 04

Kontor Mora
Box 179
Hamngatan 3
792 23 Mora
Telefon: 0250-58 54 30
Fax: 0250-133 70

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 641228-7192	Datum för dom/beslut 2013-08-20
Efternamn Jansson	Förnamn Nils-Ove Karl

Ovan angiven person har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad som anhållen, häktad eller på något annat sådant sätt som avses i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. eller 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård under nedan angivna tider.

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

Datum	Datum
2013-06-03	

Särskild anteckning

- Kriminalvården har lämnat domstolen en underrättelse om att det finns uppgifter hos kriminalvården som är av betydelse för avräkning (8 § förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.).

Särskild upplysning till kriminalvården m.fl. myndigheter

- Det finns tidigare meddelad dom, beslut eller avräkningsunderlag enligt 12 a § straffföreläggandekungörelsen (1970:60) som innehåller uppgift om frihetsberövande som har betydelse för avräkning (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift